

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾

z dnia 2019 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych

Na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (Dz. U. z 2018 r. poz. 1267 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 1495) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89 i 1607) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 w ust. 2:

a) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego – należy przez to rozumieć klasyfikację zawodów szkolnictwa branżowego, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe;”;

b) pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) znakach graficznych PRK – należy przez to rozumieć znaki graficzne informujące o przypisanym do kwalifikacji poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji i odpowiadającym mu poziomie europejskich ram kwalifikacji określone w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 4 ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji;”;

2) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. 1. Komisję oraz osoby wchodzące w skład komisji powołuje i odwołuje właściwy organ statutowy izby rzemieślniczej. Kadencja komisji trwa pięć lat.

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. poz. 1055).

W przypadku konieczności powołania w skład komisji niektórych osób w czasie trwania kadencji komisji, osoby te powołuje się na okres do zakończenia kadencji komisji.

2. O powołaniu lub odwołaniu komisji oraz o powołaniu lub odwołaniu osób wchodzących w skład komisji izba rzemieślnicza informuje na piśmie Związek Rzemiosła Polskiego.”;

3) w § 3:

a) ust. 6a–8 otrzymują brzmienie:

„6a. Wymóg ukończenia kursu pedagogicznego, o którym mowa w ust. 6, przez przewodniczącego komisji, zastępców przewodniczącego komisji oraz członków komisji, uznaje się za spełniony także w przypadku, gdy osoby te ukończyły kurs pedagogiczny wymagany od instruktorów praktycznej nauki zawodu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ust. 4 ustawy o systemie oświaty obowiązującego przed dniem 1 września 2017 r.

7. Przewodniczącym komisji, zastępcami przewodniczącego komisji oraz członkami komisji mogą być także osoby, które są wpisane do ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7 ustawy o systemie oświaty, w zakresie przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie lub egzaminu zawodowego.

8. Sekretarze komisji są wyznaczeni spośród pracowników organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła, posiadających co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe oraz co najmniej roczny staż pracy w organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła. Sekretarze komisji sprawują obsługę administracyjno-biurową komisji.”,

b) po ust. 9 dodaje się ust. 9a i 9b w brzmieniu:

„9a. W skład komisji może wchodzić osoba, która nie była karana za umyślne przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, przestępstwo przeciwko rodzinie i opiece, z wyjątkiem przestępstwa określonego w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600 i 2077 oraz z 2019 r. poz. 730, 858, 870, 1135 i 1579), przestępstwo określone w rozdziale 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852, 1655 i 1818), albo wobec której nie orzeczono zakazu prowadzenia działalności związanej z wychowywaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub opieką nad nimi lub

zakazu przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu.

9b. W celu potwierdzenia spełniania warunku, o którym mowa w ust. 9b:

- 1) osoba, która ma wchodzić w skład komisji, dostarcza izbie rzemieślniczej informację z Krajowego Rejestru Karnego;
 - 2) osoba, która ma wchodzić w skład komisji i która jest jednocześnie zatrudniona na podstawie przepisów, które przewidują warunek niekaralności za przestępstwo popełnione umyślnie, składa w formie pisemnej oświadczenie o niekaralności za przestępstwa, o których mowa w ust. 9a.”,
- c) w ust. 11 w pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) informacje o spełnieniu przez poszczególne osoby wchodzące w skład komisji warunków, o których mowa odpowiednio w ust. 3–9a.”;
- 4) w § 4:
- a) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„W skład zespołu egzaminacyjnego przeprowadzającego odpowiednio egzamin czeladniczy, egzamin mistrzowski albo egzamin sprawdzający wchodzi co najmniej cztery osoby.”;
 - b) uchyla się ust. 3;
- 5) w § 5:
- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) ukończyła naukę zawodu u rzemieślnika jako młodociany pracownik oraz dokształcanie teoretyczne młodocianych pracowników w:
 - a) zasadniczej szkole zawodowej lub
 - b) przed dniem 1 września 2021 r. w branżowej szkole I stopnia, lub
 - c) w formach pozaszkolnych;”;
 - b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) jest uczniem klasy III branżowej szkoły I stopnia, w której realizuje dokształcanie teoretyczne młodocianych pracowników oraz młodocianym pracownikiem zatrudnionym w celu nauki zawodu u rzemieślnika;”;
 - c) pkt 7 otrzymuje brzmienie:
„7) posiada świadectwo ukończenia gimnazjum albo ośmioletniej szkoły podstawowej oraz zaświadczenie o zdaniu egzaminu sprawdzającego lub

świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie lub certyfikat kwalifikacji zawodowej, a także co najmniej roczny okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, po uzyskaniu zaświadczenia o zdaniu egzaminu sprawdzającego lub świadectwa potwierdzającego kwalifikację w zawodzie lub certyfikatu kwalifikacji zawodowej.”,

d) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Uczniowi branżowej szkoły I stopnia, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 1a, izba rzemieślnicza wydaje zaświadczenie o przystąpieniu do egzaminu czeladniczego zawierające:

- 1) imię i nazwisko ucznia oraz datę i miejsce jego urodzenia;
- 2) numer PESEL ucznia, a w przypadku ucznia, który nie posiada numeru PESEL – serię i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego jego tożsamość;
- 3) nazwę i symbol cyfrowy zawodu, zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa branżowego, w którym uczeń przystąpił do egzaminu czeladniczego;
- 4) datę przystąpienia do egzaminu czeladniczego;
- 5) nazwę izby rzemieślniczej, która przeprowadziła egzamin.”;

6) w § 8:

a) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Wniosek składa się w izbie rzemieślniczej, z tym że:

- 1) osoba, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, składa wniosek w izbie rzemieślniczej, w której zrzeszony jest rzemieślnik, u którego ukończyła naukę zawodu, lub cech sprawujący z upoważnienia izby rzemieślniczej nadzór nad przebiegiem przygotowania zawodowego, o którym mowa w art. 3 ust. 6 ustawy;
- 2) osoba, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 1a, składa wniosek w izbie rzemieślniczej, w której zrzeszony jest rzemieślnik, u którego realizuje naukę zawodu, lub cech sprawujący z upoważnienia izby rzemieślniczej nadzór nad przebiegiem przygotowania zawodowego, o którym mowa w art. 3 ust. 6 ustawy.

4. Osoba, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, składa wniosek o dopuszczenie do egzaminu czeladniczego nie później niż na trzy miesiące przed terminem zakończenia nauki zawodu u rzemieślnika.”;

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Osoba, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 1a, składa wniosek o dopuszczenie do egzaminu czeladniczego nie później niż trzy miesiące przed terminem zakończenia zajęć edukacyjnych w branżowej szkole I stopnia, określonym w przepisach w sprawie organizacji roku szkolnego.”;

7) w § 9 ust. 6a otrzymuje brzmienie:

„6a. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 6, przysługuje również osobom, które posiadają uprawnienia instruktora praktycznej nauki zawodu, uzyskane na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 70 ust. 4 ustawy o systemie oświaty obowiązującego przed dniem 1 września 2017 r.”;

8) w § 11 po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Przepisów ust. 5 pkt 1 lit. b i g nie stosuje się do przeprowadzania egzaminu czeladniczego w zawodzie określonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, o którym mowa w art. 3 ust. 3b ustawy.”;

9) w § 12:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zadania egzaminacyjne do etapu praktycznego egzaminu i pytania do części pisemnej oraz części ustnej etapu teoretycznego egzaminu, a także zestawy tych pytań przygotowują członkowie zespołu egzaminacyjnego, w uzgodnieniu z przewodniczącym zespołu egzaminacyjnego, z uwzględnieniem odpowiednio standardów wymagań, o których mowa w art. 3 ust. 3a ustawy, i podstawy programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, o której mowa w art. 3 ust. 3b ustawy.”;

b) uchyla się ust. 2;

10) w § 13:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Etap praktyczny egzaminu przeprowadza się u pracodawców lub w warsztatach szkoleniowych, posiadających warunki organizacyjne i techniczne niezbędne do wykonania przez zdającego zadań egzaminacyjnych. Izba

rzemieślnicza prowadzi wykaz tych pracodawców lub warsztatów szkoleniowych.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Nadzór nad wykonywaniem przez zdającego zadań egzaminacyjnych etapu praktycznego egzaminu sprawuje dwóch członków zespołu egzaminacyjnego wyznaczonych przez przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego, z których jeden sporządza kartę obserwacji i oceny etapu praktycznego egzaminu.”;

11) w § 14 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W części pisemnej etapu teoretycznego egzaminu czeladniczego i egzaminu mistrzowskiego zdający odpowiada na siedem pytań z zakresu każdego tematu egzaminu, zawartych w arkuszu egzaminacyjnym przygotowanym przez izbę rzemieślniczą.”;

12) w § 15 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Oceny uzyskane z odpowiedzi udzielonych przez zdającego na pytania zadane w części ustnej etapu teoretycznego egzaminu są wpisywane do karty odpowiedzi.”;

13) w § 20 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Egzamin poprawkowy przeprowadza zespół egzaminacyjny w terminie i miejscu ustalonych przez przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego w porozumieniu z izbą rzemieślniczą. Egzamin poprawkowy przeprowadza się w terminie nie wcześniejszym niż co najmniej miesiąc od daty ogłoszenia wyników końcowych egzaminu.”;

14) w § 25 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do indywidualnego protokołu egzaminu sekretarz zespołu egzaminacyjnego dołącza:

- 1) kartę obserwacji i oceny etapu praktycznego, o której mowa w § 13 ust. 4;
- 2) arkusz egzaminacyjny zadającego, o którym mowa w § 14 ust. 3;
- 3) kartę odpowiedzi z części ustnej etapu teoretycznego, o której mowa w § 15 ust. 3.”;

15) w § 26 w ust. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) na egzaminie czeladniczym i mistrzowskim dla:

- a) przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego – 5% podstawy,

- b) członka zespołu egzaminacyjnego oraz sekretarza zespołu egzaminacyjnego – 4% podstawy;”;
 - b) uchyla się pkt 2,
 - c) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
 - „3) na egzaminie sprawdzającym dla:
 - a) przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego – 9% podstawy,
 - b) członka zespołu egzaminacyjnego oraz sekretarza zespołu egzaminacyjnego – 8% podstawy;”;
- 16) w § 27 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) świadectw czeladniczych, o których mowa w art. 8 pkt 4 i 4a ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji – znak graficzny PRK dla kwalifikacji pełnej na poziomie 3 PRK lub innym, odpowiednio do poziomu PRK dla kwalifikacji pełnej dla danego zawodu określonego:
 - a) w przepisach wydanych odpowiednio na podstawie:
 - art. 24 ust. 1 ustawy o systemie oświaty albo
 - art. 46 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2019 r., albo
 - art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo oświatowe,
 - b) w zgodzie, o której mowa w art. 45 ust. 8a ustawy – Prawo oświatowe, albo
 - c) w decyzji, o której mowa w art. 178 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe;”;
- 17) w § 29 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Na wniosek osoby, która uzyskała świadectwo czeladnicze lub dyplom mistrzowski, izba rzemieślnicza wydaje suplement do świadectwa czeladniczego (Europass) albo suplement do dyplomu mistrzowskiego (Europass), sporządzony na podstawie opisu kwalifikacji absolwenta albo opisu zawodu, określonych w podstawie programowej kształcenia w danym zawodzie, opisu kształcenia w danym zawodzie określonym w podstawie programowej kształcenia w zawodach albo w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego albo na podstawie standardu wymagań egzaminacyjnych ustalonego przez Związek Rzemiosła Polskiego.”.
- § 2.** 1. Osoby, które w dniu 1 stycznia 2020 r. wchodzą w skład komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych, przedkładają informację lub oświadczenie, o którym mowa w § 3 ust. 9b, o spełnianiu warunku, o którym mowa w § 3 ust. 9a, w terminie do dnia 31 stycznia 2020 r.

2. Osoby wchodzące w skład komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych, które nie spełniają warunku, o którym mowa w § 3 ust. 9a, albo nie przedłożyły informacji lub oświadczenia, o którym mowa w § 3 ust. 9a, w terminie, o którym mowa w ust. 1, odwołuje się ze składu komisji.

§ 3. Zadania egzaminacyjne do etapu praktycznego egzaminu czeladniczego, o którym mowa w art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2245 i 2432 oraz z 2019 r. poz. 534 i 1287) i pytania do części pisemnej oraz części ustnej etapu teoretycznego tego egzaminu, a także zestawy tych pytań, dla osób, o których mowa w art. 136 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, przygotowują członkowie zespołu egzaminacyjnego, w uzgodnieniu z przewodniczącym zespołu egzaminacyjnego, z uwzględnieniem podstawy programowej kształcenia w zawodach, o której mowa w art. 3 ust. 3b ustawy, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2021 r.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 r., z wyjątkiem § 1 pkt 1 lit. a, pkt 5 lit. b i d, pkt 6 lit. a w zakresie § 8 ust. 3 pkt 2 i lit. b, pkt 8, pkt 9, pkt 11 oraz pkt 16 w zakresie § 27 ust. 2 pkt. 1 lit. a tiret trzecie, które wchodzi w życie z dniem 1 września 2021 r.

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Za zgodność pod względem
prawnym, legislacyjnym i
redakcyjnym

Andrzej Barański

Zastępca Dyrektora

/ – podpisany cyfrowo/

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej zmieniające rozporządzenie w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (Dz. U. z 2018 r. poz. 1267, z późn. zm.).

Ustawą z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2245, z późn. zm.) z dniem 1 września 2019 r. wprowadzono zmiany w kształceniu zawodowym, mające na celu odbudowę prestiżu kształcenia zawodowego, dostosowanie szkolnictwa do potrzeb poszczególnych branż, zwiększenie wpływu pracodawców na kształcenie zawodowe, poprawę jakości, skuteczności i efektywności kształcenia oraz promocję szkolnictwa branżowego wśród uczniów i ich rodziców.

Zmiany w szkolnictwie branżowym koncentrują się również na usprawnieniu i zwiększeniu efektywności egzaminów zawodowych. Egzaminy te z jednej strony powinny weryfikować jakość procesu kształcenia, a z drugiej stanowić przepustkę do sukcesu na rynku pracy. Skuteczność kształcenia zawodowego powinna być mierzona liczbą absolwentów, którzy uzyskują kwalifikacje zawodowe. Warunkiem otrzymania stosownego dokumentu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe jest nie tylko dobre przygotowanie uczniów, ale także przystąpienie do egzaminu, które dotychczas nie było obligatoryjne.

Zmiany te znalazły również odzwierciedlenie w zmienionym ww. ustawą art. 3 ust. 3b ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle, w którym jest określona podstawa przeprowadzania egzaminów czeladniczych w zawodach szkolnych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych. Od 1 września 2021 r. podstawę przeprowadzania egzaminów czeladniczych w zawodach określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego będą stanowić wymagania określone w podstawach programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego.

Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. wprowadziła obowiązek przystępowania uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe, którzy rozpoczęli kształcenie w dniu 1 września 2019 r., odpowiednio do egzaminu zawodowego przeprowadzanego przez okręgowe komisje egzaminacyjne albo do egzaminu czeladniczego przeprowadzanego przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (w przypadku ucznia – młodocianego pracownika kształcącego się u pracodawcy będącego rzemieślnikiem). Wprowadzenie obowiązku przystąpienia do egzaminu zawodowego albo do egzaminu czeladniczego będzie warunkiem ukończenia branżowej szkoły I stopnia, po spełnieniu pozostałych, dotychczasowych warunków określonych w art. 44q ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2019 r. poz. 1481, z późn. zm.).

Ponadto ww. ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. wprowadziła nowe brzmienie art. 10 ust. 4 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.), który przewiduje, że znak graficzny określany w drodze

wydanego na podstawie tego przepisu rozporządzenia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, będzie informował o przypisanym do kwalifikacji poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz – czego nie przewidywało dotychczasowe brzmienie przepisu – o odpowiadającym mu poziomie europejskich ram kwalifikacji. W związku z powyższym zmianie ulegnie element tekstowy znaku graficznego, przy pozostawieniu bez zmian dotychczasowego elementu graficznego tego znaku.

Nowelizacja rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.) wynika z konieczności dostosowania przepisów rozporządzenia do zmian wprowadzonych przepisami ww. ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, a także z konieczności usprawnienia funkcjonowania komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych.

W związku z powyższym w projekcie rozporządzenia wprowadzono następujące zmiany, związane z reformą szkolnictwa zawodowego wprowadzone ww. ustawą z dnia 22 listopada 2018 r.:

- 1) w § 1 nowelizowanego rozporządzenia zastąpiono pojęcie „klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego” pojęciem „klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego” (§ 1 pkt 8 nowelizowanego rozporządzenia) oraz dostosowano definicję znaków graficznych PRK do wskazanej wyżej zmiany ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (§ 1 pkt 11 nowelizowanego rozporządzenia);
- 2) w § 3 ust. 7 nowelizowanego rozporządzenia doprecyzowano, że przewodniczącym komisji, zastępcami przewodniczącego komisji oraz członkami komisji mogą być osoby, które są wpisane do ewidencji egzaminatorów w zakresie przeprowadzania, nie tylko egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (który będzie przeprowadzany do dnia 31 października 2027 r.), ale także nowo wprowadzonego egzaminu zawodowego (który będzie przeprowadzany od roku szkolnego 2019/2020);
- 3) w § 5 nowelizowanego rozporządzenia:
 - a) w pkt 1 wskazano typ szkoły, w której młodociany pracownik, który ukończył naukę zawodu u rzemieślnika, musi ukończyć dokończanie teoretyczne, aby zostać dopuszczonym do egzaminu czeladniczego. Jest to zasadnicza szkoła zawodowa, a także branżowa szkoła I stopnia, w której dokończanie teoretyczne młodociany pracownik ukończył przed dniem 1 września 2021 r.,
 - b) dodano pkt 1a umożliwiający izbie rzemieślniczej dopuszczenie ucznia klasy III branżowej szkoły I stopnia, będącego jednocześnie młodocianym pracownikiem odbywającym naukę zawodu u rzemieślnika do egzaminu czeladniczego, jeszcze w okresie trwania zajęć edukacyjnych,
 - c) dodano ust. 2, zgodnie z którym izba rzemieślnicza wydaje uczniowi klasy III branżowej szkoły I stopnia–młodocianemu pracownikowi zaświadczenie o przystąpieniu do egzaminu czeladniczego, które potwierdza spełnienie warunku

- określonego w zmienionym art. 44q ust. 1 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty niezbędnego do ukończenia przez niego branżowej szkoły I stopnia;
- 4) w § 8 nowelizowanego rozporządzenia dodano ust. 4a określający termin składania wniosku o dopuszczenie do egzaminu czeladniczego ucznia klasy III branżowej szkoły I stopnia–młodocianego pracownika w taki sposób, aby miał on możliwość przystąpienia do egzaminu czeladniczego przed ostateczną klasyfikacją w szkole, a tym samym mógł spełnić warunek określony w zmienionym art. 44q ust. 1 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zgodnie z którym, uczeń – młodociany pracownik zatrudniony u pracodawcy będącego rzemieślnikiem ukończy branżową szkołę I stopnia, jeśli przystąpił do egzaminu czeladniczego;
 - 5) przepis § 27 ust. 2 pkt 1 nowelizowanego rozporządzenia został uzupełniony o podstawę prawną wydawania świadectw czeladniczych od dnia 1 września 2021 r. – świadectwo to będzie wydawane również w zawodach określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, wprowadzonej ustawą z dnia 22 listopada 2018 r. Ponadto przepis ten został dostosowany do zmian wprowadzonych ww. ustawą, która wprowadziła w art. 8 ust. 4 i 4a ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji przepisy upoważniające ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do określenia dla danej kwalifikacji inny poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji (niż poziom 3) przy wyrażaniu zgody na realizowanie przez szkołę prowadzącą kształcenie zawodowe eksperymentu pedagogicznego albo zgody na założenie lub prowadzenie szkoły niepublicznej, która nie spełnia warunków określonych w art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w szczególności jeżeli uzna ją za eksperymentalną;
 - 6) w § 5 ust. 1 pkt 7, § 12 ust. 1 i § 29 ust. 1 nowelizowanego rozporządzenia wprowadzono zmiany dostosowujące polegające na wskazaniu podstawy programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego (zamiast podstawy programowej kształcenia w zawodach) oraz certyfikatu kwalifikacji zawodowej potwierdzającego zdanie egzaminu zawodowego (obok świadectwa potwierdzającego kwalifikację w zawodzie).

Ponadto w projektowanym rozporządzeniu proponuje się następujące zmiany - mające na celu usprawnienie funkcjonowania komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych:

- 1) w § 2 ust. 1 nowelizowanego rozporządzenia wprowadzono zmiany porządkujące i doprecyzowujące – wskazano wprost na możliwość odwołania komisji lub osoby wchodzącej w skład komisji przed upływem kadencji, np. w sytuacji niespełniania przez osobę wchodzącą w skład komisji warunku określonego w dodanym w § 3 nowelizowanego rozporządzenia ust. 9a. Wskazano także, że w przypadkach potrzeby powołania kolejnej osoby do składu komisji egzaminacyjnej, w czasie trwania kadencji komisji, powołanie to dotyczy okresu do zakończenia kadencji komisji. W związku z powyższymi zmianami w § 2 ust. 2 nowelizowanego rozporządzenia wskazano, że izba rzemieślnicza informuje na piśmie Związek Rzemiosła Polskiego nie tylko o powołaniu komisji egzaminacyjnej, ale także o odwołaniu komisji oraz o powołaniu i odwołaniu osób wchodzących w skład komisji;

2) w § 3:

- a) w ust. 8 skrócono do 1 roku staż pracy w organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła wymagany od sekretarzy komisji (dotychczas wymagany jest dwuletni staż pracy). Roczny staż pracy w organizacji samorządu gospodarczego jest wystarczający na przygotowanie pracownika organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła do zadań i obowiązków przypisanych sekretarzowi komisji egzaminacyjnej. Ponadto skrócenie okresu wymaganego od sekretarzy komisji stażu pracy w organizacji samorządu rzemiosła jest związane z dużą fluktuacją pracowników w organizacji rzemiosła i koniecznością zapewnienia sprawnej obsługi komisji egzaminacyjnych przez sekretarzy tych komisji,
 - b) dodano przepisy ust. 9a i 9b, których celem jest uniemożliwienie uczestniczenia w pracach komisji egzaminacyjnej osobie karanej za umyślne przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości, przestępstwo przeciwko rodzinie i opiece, z wyjątkiem przestępstwa określonego w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600, z późn. zm.), przestępstwo określone w rozdziale 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852, z późn. zm), albo wobec której orzeczono zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowywaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub opieką nad nimi lub zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu. Potwierdzeniem niekarania za ww. przestępstwa jest informacja z Krajowego Rejestru Karnego, a w przypadku osoby, która jest jednocześnie zatrudniona na podstawie przepisów, które przewidują warunek niekaralności za przestępstwo popełnione umyślnie – oświadczenie tej osoby;
- 3) w § 4 ust. 2 nowelizowanego rozporządzenia wprowadzono jednakowe tj. co najmniej czteroosobowe składy zespołów egzaminacyjnych w odniesieniu do egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego i egzaminu sprawdzającego. Zgodnie z dotychczasowymi przepisami egzamin czeladniczy i egzamin sprawdzający przeprowadza zespół egzaminacyjny w składzie co najmniej czterech osób, a egzamin mistrzowski zespół w składzie co najmniej pięciu osób. W przypadku egzaminów mistrzowskich, zwłaszcza w odniesieniu do zawodów unikatowych i rzadko występujących, izby rzemieślnicze napotykały na trudności w pozyskaniu kandydatów na członków komisji. Należy zaznaczyć, że w przypadku egzaminu mistrzowskiego musi to być aż pięć osób, w tym cztery osoby posiadające odpowiednie wykształcenie, kwalifikacje zawodowe oraz staż w wykonywaniu zawodu, w którym jest powołana komisja egzaminacyjna. Zmniejszenie liczby osób wchodzących w skład zespołu egzaminacyjnego przeprowadzającego egzamin mistrzowski nie będzie naruszało jakości procesu walidacji, bowiem z reguły do egzaminów mistrzowskich przystępują osoby w kilkusobowych grupach i bardzo często są to dwie lub trzy osoby. Rozwiązanie to ułatwi powołanie komisji egzaminacyjnej w zawodach unikatowych

oraz usprawni organizację i przeprowadzanie egzaminów oraz zmniejszy koszty przeprowadzania tych egzaminów;

- 4) w § 8 ust. 4 nowelizowanego rozporządzenia wprowadzono zmianę, zgodnie z którą wniosek o dopuszczenie do egzaminu czeladniczego osoba, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 nowelizowanego rozporządzenia, będzie składała na 3 miesiące przed terminem zakończenia nauki zawodu u rzemieślnika, a nie tak jak dotychczas na dwa miesiące. Wydłużenie tego terminu o miesiąc usprawni organizację i realizację procesu walidacji;
- 5) w § 11 w dodanym ust. 5a nowelizowanego rozporządzenia wprowadzono przepis, zgodnie z którym osoby zdające egzamin czeladniczy przeprowadzany w zawodzie określonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego nie będą zobowiązane do udzielenia odpowiedzi w części pisemnej etapu teoretycznego tego egzaminu na tematy dotyczące dokumentacji działalności gospodarczej i podstawowej problematyki z zakresu podejmowania działalności gospodarczej i zarządzania przedsiębiorstwem. „Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej” realizowane dotychczas w podstawie programowej kształcenia w zawodach zostało zweryfikowane i w podstawach programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, w zawodach kształconych w branżowej szkole I stopnia nie występują efekty kształcenia związane z podejmowaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej. Zmiana ta była konsekwencją zmiany podstawy programowej kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia dla absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej, w której w zakresie podstaw przedsiębiorczości w branżowej szkole I stopnia, bardzo szczegółowo omawiane są mechanizmy rynkowe, w tym zakładanie własnej działalności gospodarczej. W związku z powyższym brak podstaw do uwzględnienia treści z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej na egzaminie czeladniczym, ponieważ egzamin ten nie dotyczy kształcenia ogólnego tylko podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, które nie przewidują realizacji treści nauczania z zakresu podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej;
- 6) w §13 ust. 2 nowelizowanego rozporządzenia wprowadzono obowiązek prowadzenia przez izby rzemieślnicze wykazu pracodawców i warsztatów szkoleniowych, w których przeprowadza się etap praktyczny egzaminów. Przedmiotowy wykaz ma znaczenie dla działań kontrolnych Związku Rzemiosła Polskiego, zgodnych z art. 3 ust. 3c ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle;
- 7) w § 13 ust. 4 nowelizowanego rozporządzenia wskazano wprost, że podczas przeprowadzania etapu praktycznego egzaminów jeden z członków zespołu egzaminacyjnego sporządza - w efekcie obserwacji wykonania zadań egzaminacyjnych przez zdającego - kartę obserwacji i oceny etapu praktycznego egzaminu. Do tej pory przepisy rozporządzenia nie dookreślały sposobu dokonywania oceny etapu praktycznego egzaminów, jednakże w praktyce podczas przeprowadzania egzaminów czeladniczych, mistrzowskich i sprawdzających karty oceny i obserwacji etapu praktycznego egzaminu były stosowane i włączane do dokumentacji egzaminów;

- 8)** w § 14 ust. 3 nowelizowanego rozporządzenia ustalono liczbę pytań z zakresu każdego tematu egzaminu w części pisemnej etapu teoretycznego egzaminu. Przepis § 14 ust. 3 rozporządzenia w dotychczasowym brzmieniu określa, że arkusz egzaminacyjny zawiera co najmniej dwa pytania z zakresu każdego tematu egzaminu. Takie rozwiązanie sprawdziło się w przypadku stosowania pytań otwartych, natomiast obecnie część pisemna etapu teoretycznego egzaminów jest przeprowadzana w formie pytań testowych, zatem w praktyce rozwiązanie to nie jest stosowane, ponieważ potrzeba większej liczby pytań testowych, aby sprawdzić poziom wiedzy i umiejętności niż pytań otwartych. Należy też wziąć pod uwagę, że na egzaminie za każdy temat jest wystawiana odrębna ocena i aby zweryfikować wiedzę kandydata w przypadku stosowania pytań testowych konieczne jest stosowanie większej liczby pytań. W ramach ewaluacji procesu walidacji dotyczącej egzaminów czeladniczego i mistrzowskiego siedem zadań zostało uznane za wystarczającą liczbę zadań. Dodatkowo ustalenie jednej liczby zadań egzaminacyjnych dla każdego egzaminu w każdej izbie rzemieślniczej jest działaniem w kierunku standaryzacji działań poszczególnych komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych;
- 9)** w § 15 nowelizowanego rozporządzenia dodano ust. 3, zgodnie z którym w części ustnej etapu teoretycznego egzaminu oceny uzyskane z odpowiedzi udzielonych przez zdającego są wpisywane do karty odpowiedzi. Wprowadzenie ww. rozwiązania wynika z potrzeby ujednoczenia dokumentowania przeprowadzenia egzaminów przez wszystkie komisje egzaminacyjne i ma charakter porządkowy. W praktyce karta odpowiedzi jest stosowana, bowiem komisje muszą dokumentować proces przeprowadzania egzaminów, tak więc w ramach uzasadnionej standaryzacji jakościowej trybu postępowania poszczególnych komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych jednoznaczne określenie tego zadania jest uzasadnione;
- 10)** w § 20 ust. 4 ustalono, że termin egzaminu poprawkowego musi przypadać po upływie co najmniej 1 miesiąca od daty ogłoszenia wyników końcowych egzaminu. Niedostateczny wynik egzaminu jest potwierdzeniem braku elementów wiedzy czy umiejętności, zaś uzupełnienie tych braków wymaga czasu, dlatego proponuje się wprowadzenie przepisu obligującego do przeprowadzenia egzaminu poprawkowego w terminie nie wcześniejszym niż miesiąc od daty ogłoszenia wyników końcowych egzaminu, co wpłynie korzystnie na poziom przygotowania kandydatów do egzaminu poprawkowego;
- 11)** w § 25 ust. 3 nowelizowanego rozporządzenia, w związku z wprowadzeniem zmian w § 13 ust. 4 i § 15 ust. 3 nowelizowanego rozporządzenia, uzupełniono katalog dokumentów, które dołącza się do indywidualnego protokołu egzaminu o kartę obserwacji i oceny etapu praktycznego egzaminu oraz o kartę odpowiedzi z części ustnej etapu teoretycznego egzaminu;
- 12)** w § 26 ust. 1 nowelizowanego rozporządzenia zwiększono stawki procentowe wynagrodzeń dla członków zespołu egzaminacyjnego i ustalono:
- a) na egzaminie czeladniczym i mistrzowskim dla:

- przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego – 5% podstawy,
 - członka zespołu egzaminacyjnego oraz sekretarza zespołu egzaminacyjnego – 4% podstawy,
- b) na egzaminie sprawdzającym dla:
- przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego – 9% podstawy,
 - członka zespołu egzaminacyjnego oraz sekretarza zespołu egzaminacyjnego – 8% podstawy.

Proponuje się podwyższenie o 1% stawek wynagrodzeń przewodniczącego, członków i sekretarza zespołu egzaminacyjnego na egzaminie czeladniczym oraz o 6% stawek wynagrodzeń przewodniczącego, członków i sekretarza zespołu egzaminacyjnego na egzaminie sprawdzającym. Stawki wynagrodzeń będą jednakowe w odniesieniu do egzaminu czeladniczego i mistrzowskiego. Przedmiotowe wynagrodzenia są liczone od kwoty opłat za egzaminy, których wielkość jest ustalana na podstawie art. 3 ust. 3 g ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle. Biorąc pod uwagę wysokość opłat, a także liczbę osób składających wnioski o przystąpienie do egzaminów, zwłaszcza w zawodach rzadko występujących, wzrost wynagrodzeń za pracę w komisjach egzaminacyjnych może mieć wpływ na zwiększenie zainteresowania tą formą aktywności zawodowej wśród osób spełniających wymagania stawiane członkom komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych.

W projekcie rozporządzenia w § 2 zawarto przepis przejściowy dotyczący osób wchodzących w skład komisji egzaminacyjnych w momencie wejścia w życie przepisów niniejszego rozporządzenia, zgodnie z którym osoby te przedkładają informacje z Krajowego Rejestru Karnego, a w przypadku osoby, która jest jednocześnie zatrudniona na podstawie przepisów, które przewidują warunek niekaralności za przestępstwo popełnione umyślnie – oświadczenie, w terminie do dnia 31 stycznia 2020 r. Osobę, która nie spełnia warunku o niekaralności lub nie przedłoży ww. informacji, odwołuje się za składu komisji.

W projekcie rozporządzenia w § 3 zawarto również przepis przejściowy, zgodnie z którym zadania egzaminacyjne do etapu praktycznego egzaminu czeladniczego i pytania do części pisemnej oraz części ustnej etapu teoretycznego tego egzaminu, a także zestawy tych pytań, dla absolwentów dotychczasowych zasadniczych szkół zawodowych i branżowej szkoły I stopnia, którzy ukończyli tę szkołę przed dniem 1 września 2019 r. i odbyli przygotowanie zawodowe u pracodawcy będącego rzemieślnikiem, oraz dla uczniów branżowej szkoły I stopnia (młodocianych pracowników realizujących przygotowanie zawodowe u pracodawców będących rzemieślnikami), którzy rozpoczęli kształcenie w tej szkole przed dniem 1 września 2019 r., są przygotowywane w oparciu o podstawę programową kształcenia w zawodach, o której mowa w art. 3 ust. 3b ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2021 r.

Egzaminy przeprowadzane przez komisje powołane przez izby rzemieślnicze są przeprowadzane w danym roku kalendarzowym, dlatego proponuje się, aby projektowane zmiany weszły w życie z dniem 1 stycznia 2020 r., z wyłączeniem zmian dotyczących przeprowadzania egzaminów czeladniczych dla uczniów – młodocianych pracowników, którzy rozpoczną kształcenie począwszy od 1 września 2019 r., które wejdą w życie z dniem

1 września 2021 r., gdyż w tym dniu wejdzie w życie przepis art. 3 ust. 3b ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle, w brzmieniu nadanym art. 7 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe i ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw).

W związku z zaproponowanym terminem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia nie ma potrzeby formułowania przepisów przejściowych związanych ze zmianami wprowadzonymi w niniejszym projekcie, dotyczącymi zasad wynagradzania członków komisji egzaminacyjnych oraz sposobu dokumentowania egzaminów.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów określających warunki wykonywania działalności gospodarczej, w związku z powyższym nie ma konieczności stosowania przepisów uchwały nr 20 Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednolicenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych (M.P. poz. 205).